

1 Dokazati sljedeću nejednakost

$$(m+n)! \leq \sqrt{(2m)!(2n)!}$$

Rješenje: Znamo da je

$$\Gamma(a) = \int_0^{+\infty} x^{a-1} e^{-x} dx.$$

Dalje je,

$$(m+n)! = \Gamma(m+n+1) = \int_0^{+\infty} x^{m+n} e^{-x} dx = \int_0^{+\infty} x^m e^{-\frac{x}{2}} x^n e^{-\frac{x}{2}} dx.$$

Primjenimo Helderovu nejednakost za $p = q = \frac{1}{2}$.

$$\begin{aligned} \int_0^{+\infty} x^m e^{-\frac{x}{2}} x^n e^{-\frac{x}{2}} dx &\leq \left(\int_0^{+\infty} x^{2m} e^{-x} dx \right)^{\frac{1}{2}} \cdot \left(\int_0^{+\infty} x^{2n} e^{-x} dx \right)^{\frac{1}{2}} \\ &= \sqrt{(2m)!} \sqrt{(2n)!}. \end{aligned}$$

2 Neka je (X, \mathfrak{M}, μ) mjerljiv prostor i $\mu(X) \in (0, +\infty)$. Neka je $f \in L_\infty(X)$ i $\alpha_n = \int_X |f|^n d\mu$ za $n \in \mathbb{N}$. Dokazati da je

$$\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{\alpha_{n+1}}{\alpha_n} = \|f\|_\infty.$$

Rješenje: Prvo primjetimo da za $\|f\|_\infty = 0$ ovaj problem nema smisla. Zaista,

$$\begin{aligned} \|f\|_\infty = 0 &\implies f = 0 \text{ s.s na } X \\ &\implies \alpha_n = 0 \text{ za } n \in \mathbb{N}. \end{aligned}$$

Pretpostavimo da je $0 < \|f\|_\infty < \infty$. Dalje je,

$$\begin{aligned} \alpha_{n+1} &= \int_X |f|^{n+1} d\mu = \int_X |f|^n |f| d\mu \\ &\leq \|f\|_\infty \cdot \int_X |f|^n d\mu = \|f\|_\infty \cdot \alpha_n. \end{aligned}$$

Odakle dobijamo,

$$\frac{\alpha_{n+1}}{\alpha_n} \leq \|f\|_\infty, \text{ za svako } n \in \mathbb{N}$$

Odnosno dobijamo ocjenu

$$\limsup_{n \rightarrow \infty} \frac{\alpha_{n+1}}{\alpha_n} \leq \|f\|_\infty. \tag{1}$$

Dalje, iskoristimo Helederovu nejednaskost za $p = \frac{n+1}{n}$ i $q = n + 1$. Dobijamo,

$$\begin{aligned}\alpha_n &= \int_X |f|^n \cdot 1 d\mu \leq \left(\int_X (|f|^n)^{\frac{n+1}{n}} d\mu \right)^{\frac{n}{n+1}} \cdot \left(\int_X 1^{n+1} d\mu \right)^{\frac{1}{n+1}} \\ &= \left(\int_X (|f|^{n+1}) d\mu \right)^{\frac{n}{n+1}} (\mu(X))^{\frac{1}{n+1}} \\ &= \alpha_{n+1}^{\frac{n}{n+1}} (\mu(X))^{\frac{1}{n+1}}\end{aligned}$$

Odakle dobijamo

$$\frac{\alpha_{n+1}}{\alpha_n} \geq \alpha_{n+1}^{\frac{1}{n+1}} (\mu(X))^{-\frac{1}{n+1}}.$$

Dalje, iskoristimo jednu od ideja sa prethodnih vježbi. Uočimo za dato ϵ skup

$$A_\epsilon = \{x \in X : |f(x)| \geq \|f\|_\infty - \epsilon\}.$$

Važno je naglasiti da skup A_ϵ ima strogo pozitivnu mjeru. Jer u suprotnom bi broj $\|f\|_\infty - \epsilon$ bio esencijalno gornje ograničenje funkcije $|f(x)|$ što se kosi sa činjenicom da je $\|f\|_\infty$ njen esencijalni supremum (tj. najmanje esencijalno gornje ograničenje).

Sada je,

$$\begin{aligned}\alpha_{n+1}^{\frac{1}{n+1}} &= \left(\int_X (|f|^{n+1}) d\mu \right)^{\frac{1}{n+1}} \geq \left(\int_{A_\epsilon} (|f|^{n+1}) d\mu \right)^{\frac{1}{n+1}} \\ &\geq (\mu(A_\epsilon))^{\frac{1}{n+1}} (\|f\|_\infty - \epsilon).\end{aligned}$$

Slijedi da je,

$$\begin{aligned}\frac{\alpha_{n+1}}{\alpha_n} &\geq (\|f\|_\infty - \epsilon) \left(\frac{\mu(A_\epsilon)}{\mu(X)} \right)^{\frac{1}{n+1}} \\ \implies \liminf_{n \rightarrow \infty} \frac{\alpha_{n+1}}{\alpha_n} &\geq \|f\|_\infty - \epsilon \text{ za svako } \epsilon > 0 \\ \implies \liminf_{n \rightarrow \infty} \frac{\alpha_{n+1}}{\alpha_n} &\geq \|f\|_\infty\end{aligned}$$

Iz (1) i posljednje nejednakosti dobijamo da

$$\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{\alpha_{n+1}}{\alpha_n} = \|f\|_\infty.$$

3 a) Dokazati da je preslikavanje $F_a : L_1(0, +\infty) \rightarrow R$, dato sa $F_a(x) = \int_0^a |x(t)| dt$ neprekidno;

b) Dokazati da je skup funkcija $\{x \in L_1 : \forall s \int_0^s |x(t)| dt = s^2\}$ zatvoren.

Rješenje: a) Treba dokazati da iz $x_n \rightarrow x$ slijedi $F_a(x_n) \rightarrow F_a(x)$. Treba imati na umu da se radi o različitim vrstama konvergencije. Naime, x_n -ovi pripadaju domenu, tj. prostoru $L_1(0, +\infty)$ pa formula $x_n \rightarrow x$ zapravo znači $\|x_n - x\|_{L_1} \rightarrow 0$. S druge strane $F_a(x_n)$ su

realni brojevi pa $F_a(x_n) \rightarrow F_a(x)$, zapravo znači da $|F_a(x_n) - F_a(x)| \rightarrow 0$.
Imamo

$$\begin{aligned} |F_a(x_n) - F_a(x)| &= \left| \int_0^a |x_n(t)| dt - \int_0^a |x(t)| dt \right| \leq \int_0^a ||x_n(t)| - |x(t)|| dt \leq \int_0^a |x_n(t) - x(t)| dt \\ &\leq \int_0^{+\infty} |x_n(t) - x(t)| dt = \|x_n - x\|_{L_1} \end{aligned}$$

Dakle imamo

$$|F_a(x_n) - F_a(x)| \leq \|x_n - x\|_{L_1}$$

Odakle slijedi tražena implikacija.

b) Neka je

$$A = \{x \in L_1 : \forall s \int_0^s |x(t)| dt = s^2\}$$

Skup A možemo predstaviti kao $A = \bigcap_s F_s^{-1}(\{s^2\})$. Kako je jednočlan skup $\{s^2\}$ zatvoren, i kako je F_s neprekidno preslikavanje, to je $F_s^{-1}(\{s^2\})$ zatvoren skup. Sada je A zatvoren kao presjek zatvorenih skupova.

4 Linearni operator je definisan sa $y(s) = \int_0^1 \frac{\sin(st)}{t^\alpha} x(t) dt$, $y = Ax$. Ako je $A : L_p(0, 1) \rightarrow L_q(0, 1)$, ($\frac{1}{p} + \frac{1}{q} = 1$), za koje α je operator A ograničen.

Rješenje: Za početak iskoristimo Helderovu nejednakost. Imamo

$$|y(s)| \leq \left(\int_0^1 \left| \frac{\sin(st)}{t^\alpha} \right|^q dt \right)^{\frac{1}{q}} \|x\|_p.$$

Sada stepenujemo sa q , pa integralimo od nula do jedan. Dobijamo

$$\int_0^1 |y(s)|^q ds \leq \int_0^1 \int_0^1 \left| \frac{\sin(st)}{t^\alpha} \right|^q dt ds \|x\|_p^q.$$

Sada stepenujemo sa $\frac{1}{q}$ i dobijamo

$$\left(\int_0^1 |y(s)|^q ds \right)^{\frac{1}{q}} \leq \left(\int_0^1 \int_0^1 \left| \frac{\sin(st)}{t^\alpha} \right|^q dt ds \right)^{\frac{1}{q}} \|x\|_p.$$

Treba da pokažemo konačnost poslednjeg dvostrukog integrala. Za početak ispitaјmo egzistenciju unutrašnjeg integrala.

Uzimajući u obzir asimptotsku relaciju

$$\frac{\sin st}{t^\alpha} \sim \frac{s}{t^{\alpha-1}}$$

vidimo da unutrašnji integral postoji za $q(\alpha - 1) < 1$, tj. za $\alpha < 1 + 1/q$, odnosno $\alpha < 2 - 1/p$. Da bi smo ispitali egzistenciju spoljašnjeg integrala uvedimo smjenu $st = u$ u unutrašnji integral, pa dobijamo

$$\int_0^1 \int_0^1 \left| \frac{\sin(st)}{t^\alpha} \right|^q dt ds = \int_0^1 s^{\alpha q - 1} \int_0^s \frac{\sin^q u}{u^{q\alpha}} du ds.$$

Funkcija $s \mapsto s^{\alpha q-1} \int_0^s \frac{\sin^q u}{u^{q\alpha}} du$, je neprekidna na $(0, 1]$, pa se egzistencija spoljasnijeg integrala svodi na ispitivnje sigulariteta u nuli. Da bi smo to provjerili izračunaćemo njen limes kada s teži ka nuli. Iskoristićemo Lopitalovo pravilo, računicu sami izvedite. Dobijamo

$$\lim_{s \rightarrow 0} s^{\alpha q-1} \int_0^s \frac{\sin^q u}{u^{q\alpha}} du = 0.$$

Dakle, nula nije uopšte singularitet. Zaključujemo da je A ograničen za $\alpha < 2 - 1/p$. Za $\alpha \geq 2 - 1/p$ treba dalje ispitati. Pretpostavićemo da u tom slučaju da operator nije dobro definisan.

Neka je $x(t) = \frac{1}{t^\beta}$. Ova funkcija pripada prostoru $L_p(0, 1)$, ako je $\int_0^1 \frac{1}{t^{p\beta}} < +\infty$, tj ako je $p\beta < 1$, odnosno $\beta < 1/p$.

S druge strane je,

$$y(s) = \int_0^1 \frac{\sin st}{t^{\alpha+\beta}} dt.$$

Kako je podintegralna funkcija asimptotski ekvivalentna sa $\frac{s}{t^{\alpha+\beta-1}}$, kada $t \rightarrow 0$. Treba nam β sa osobinom da je $2 - \alpha \leq \beta < 1/p$. Takvo β je uvijek moguće odabrati ako je $2 - \alpha < 1/p$. Imamo još slučaj $\alpha = 2 - 1/p$. Koristimo funkciju $f(x) = \frac{1}{t^{1/p} \ln(t/2)}$. Jednostavno se pokazuje da ona pripada prostoru $L_p(0, 1)$, s druge strane $y(s) = \int_0^1 \frac{\sin st}{t^{2 \ln(t/2)}} dt$, nije dobro definisano jer je podintegralna funkcija asimptotski ekvivalentna sa $\frac{s}{t \ln(t/2)}$, kada $t \rightarrow 0$.

Zaključujemo da je A ograničen ako i samo ako je $\alpha < 2 - \frac{1}{p}$.

5 Pokazati da je relacijom $\xi_n = \int_0^1 f(t)t^n dt$, $f \in L_1(0, 1)$ definisan ograničen linearni operator $A : L_1(0, 1) \rightarrow c_0$, $A(f(t)) = \xi$, $\xi = (\xi_n)_{n=0}^\infty$ i odrediti mu normu.

Rješenje: Pokažimo da je operator dobro definisan.

Treba pokazati da za $f \in L_1(0, 1)$, $Af \in c_0$. Imamo

$$\begin{aligned} \|Af\|_m &= \sup_{n \in \mathbb{N}} \left\{ \left| \int_0^1 f(t)t^n dt \right| \right\} \\ &\leq \sup_{n \in \mathbb{N}} \left\{ \int_0^1 |f(t)|t^n dt \right\} \\ &\leq \|f\| < +\infty \end{aligned}$$

Dakle, $Af \in m$, treba još pokazati da je

$$\lim_{n \rightarrow \infty} \int_0^1 f(t)t^n dt = 0.$$

Želimo da zamjenimo mjesta integralu i limesu. Koristićemo *TDK*. Kako je

$$|f(t)||t^n| \leq |f(t)|, t \in [0, 1]$$

imamo da

$$\int_0^1 |f(t)||t^n| dt \leq \int_0^1 |f(t)| dt < +\infty.$$

Pronašli smo integrabilnu dominantu, pa imamo

$$\lim_{n \rightarrow \infty} \int_0^1 f(t)t^n dt = \int_0^1 \lim_{n \rightarrow \infty} (f(t)t^n) dt = 0.$$

Zaključujemo da $Af \in c_0$.

Linearnost pokažite sami.

Već smo pokazali da je $\|Af\|_m \leq \|f\|_{L_1}$, pa je $\|A\| \leq 1$. Da bi odredili normu, uzmimo funkciju $f(x) = 1$, jasno je da $f \in L_1(0, 1)$.

S druge strane je,

$$Af = \left(\int_0^1 t^n dt \right)_{n=0}^{+\infty} = \left(\frac{1}{n+1} \right)_{n=0}^{\infty}.$$

Odnosno, $Af = (1, \frac{1}{2}, \frac{1}{3}, \dots)$. Dobijamo da je $\|Af\|_m = 1$. Dalje je, $\|Af\| = 1 \cdot \|f\| \implies \|A\| = 1$.

6 Naći konjugovani operator operatoru A ako je $A : L_2[0, 1] \rightarrow L_2[0, 1]$, definisan sa $A(x(t)) = \int_0^t x(s) ds$.

Rješenje: Operator A je linearan i ograničen -sami provjerite. Da pronadjemo konjugovani operator treba da važi

$$\langle Ax, y \rangle_{L_2[0,1]} = \langle x, A^*y \rangle_{L_2[0,1]}, \forall x(t), y(t) \in L_2[0, 1].$$

Dobijamo,

$$\begin{aligned} \langle Ax, y \rangle_{L_2[0,1]} &= \int_0^1 Ax(t)y(t) dt \\ &= \int_0^1 \left(\int_0^t x(s) ds \right) y(t) dt \\ &= \int_0^1 x(t) \left(\int_t^1 y(s) ds \right) dt \\ &= \int_0^1 x(t) A^*y(t) dt \\ &= \langle x, A^*y \rangle_{L_2[0,1]}. \end{aligned}$$

Dakle, konjugovani operator operatoru A , je definisan sa $A^* : L_2[0, 1] \rightarrow L_2[0, 1]$, $A^*y(t) = \int_t^1 y(s) ds$.